

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 28/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2020 v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Miloša Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), Roberta Šorla a Martina Vernarského predbežne prerokoval návrh [REDAKOVANÉ], vo veci namietanej nezákonnosti volieb do orgánov samosprávy obce [REDAKOVANÉ] konaných 3. októbra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Návrh [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh sťažovateľa a jeho argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 9. októbra 2020 doručený návrh [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), z 3. októbra 2020, ktorým namieta nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obce [REDAKOVANÉ].

2. Navrhovateľ uviedol, že bol jedným z dvoch kandidátov na funkciu starostu obce a vo voľbách konaných 3. októbra 2020 získal 34,16 %, teda viac než 10 % hlasov, a preto spĺňa podmienku procesnej legitímácie na podanie návrhu na začatie konania podľa „*zákona 314/2018 o ústavnom súde, článok 157, odsek 3, písmeno a)*“.

3. Navrhovateľ poukazuje na to, že „*27. decembra roku 2019 lučenská polícia zadržala starostu obce [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] opitého za volantom. Trestným rozkazom Okresný súd v Lučenci mu uložil dňa 29. decembra 2019 peňažný trest vo výške 1500 eur a zákaz činnosti na dva roky. Zákaz činnosti sa skončí uplynutím lehoty, teda 29. decembra 2021, to znamená, že aj jeho zahľadanie prichádza v úvahu len v tejto lehote. Na základe tohto právoplatného odsúdenia starosta prišiel o mandát a obec [REDAKOVANÉ] bola zaradená do doplňujúcich komunálnych volieb na základe rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky. V týchto voľbách [REDAKOVANÉ] kandidoval teda protiprávne, keďže mal prekážku práva podľa článku 6, odsek b) zákona 180/2014 o podmienkach výkonu volebného práva. Človek, ktorý je právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, ktorý nie je zahladený, nesmie kandidovať. Obec [REDAKOVANÉ] a miestna volebná komisia mali povinnosť preskúmať prípadné prekážky práva u kandidátov. V prípade [REDAKOVANÉ] ho zapísali na zoznam kandidátov, hoci im bolo známe, že [REDAKOVANÉ] bol nielen odsúdený na peňažný trest, ale aj na zákaz činnosti. Vedeli o tom, lebo bývalý starosta [REDAKOVANÉ] sa zamestnal v obci [REDAKOVANÉ] ako radový administratívny pracovník a jeho žena ho vozila do práce. [REDAKOVANÉ] totiž býva v inom meste a inom okrese, v meste [REDAKOVANÉ]. Na základe uvedeného navrhujem vyhovieť mojej sťažnosti.*“.

4. Ako dôkaz pripojil kópiu trestného rozkazu vydaného Okresným súdom Lučenec sp. zn. 0 T 139/2019 z 29. decembra 2019.

5. Vzhľadom na nedostatky návrhu ústavný súd vyzval navrhovateľa listom z 13. októbra 2020, aby ich v lehote 10 dní odstránil. Zároveň ho poučil, že v prípade neodstránenia nedostatkov v stanovenej lehote môže ústavný súd návrh odmietnuť.

6. Konkrétne poukázal na to, že návrh pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb musí obsahovať zákonné náležitosti predpísané v § 43 a § 156 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Vo výzve tiež uviedol, že podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom. Súčasne v závere upozornil navrhovateľa na ďalšie náležitosti ustanovené v § 163 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

7. Navrhovateľ výzvu ústavného súdu prevzal 19. októbra 2020. V doplnení podania z 22. októbra 2020 doručenom ústavnému súdu 26. októbra 2020 okrem dátumu svojho narodenia uviedol: *„Ústavnú sťažnosť podávam proti výsledkom doplňujúcich komunálnych volieb v obci [REDAKOVANÉ] zo dňa 3.októbra 2020. Napadám neústavnosť a nezákonnosť týchto volieb a ten dôvod je, že protikandidát [REDAKOVANÉ] protiprávne kandidoval, ktorú som opísal liste zo dňa 6.10.2020. Domáham podľa §163 ods. 1 zákona o ústavnom súde b) zrušiť napadnutý výsledok volieb.“*

8. Ústavnému súdu bolo 19. októbra 2020 tiež doručené k návrhu stanovisko obce [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že nebola požiadaná o vyjadrenie k predmetnému konaniu, ktorého súčasťou bolo aj vyjadrenie predsedu volebnej komisie [REDAKOVANÉ] zo 16. októbra 2020: *„... V deň konania volieb, t. j. 03.10.2020 o 6.00 hod. bolo zistené za účasti všetkých členov volebnej komisie, že ani jeden z kandidátov nespĺňa zákonné požiadavky. Kandidáti nedoručili všetky potrebné listiny na to, aby mohlo byť vydané rozhodnutie volebnej komisie na zaregistrovaných kandidátov na starostu. Ako predseda volebnej komisie teda takýmito rozhodnutiami nedisponujem. Zároveň uvádzame, že v tento deň som nakontaktoval Okresný úrad Veľký Krtíš konkrétne p. [REDAKOVANÉ], ktorá sa osobne aj s ďalšími pracovníkmi úradu dostavila na miesto konania volieb a prerušila voľby za účelom porady. Následne potvrdila, že aj v takomto prípade musia voľby prebehnúť, nakoľko boli vyhlásené. Čo sa týka kandidáta [REDAKOVANÉ], týmto bola doručená kandidátska listina*

za politickú stranu MOST-HÍD Polgári párt - občianska strana, avšak neboli k nej doručené listiny ako splnomocnenie na odovzdanie listín. Plná moc udelená konkrétnej osobe. Vyhlásenie kandidáta za politickú stranu. Chýba podpis osoby oprávnenej konať v mene politickej strany, jej meno, priezvisko a funkcia. V kolónke odtlačok politickej strany je MOST-HÍD, pričom v kolónke názov politickej strany MOST- HÍD Polgári párt - občianska strana.

Kandidát [REDAKOVANÉ] predložil kandidátnu listinu so sedem stranovou podpisovou listinou na podporu kandidatúry kandidáta bez politickej príslušnosti a odpoveď na žiadosť Okresného súdu Lučenec o zahľadní trestu. Nepredložil však vyhlásenie kandidáta. Na základe uvedených skutočností Vám v prílohe zasielam listiny, ktoré kandidáti na starostu predložili. Tieto listiny však neboli kompletne a preto neboli vydané rozhodnutia volebnej komisie na zaregistrovaných kandidátov na starostu. Predseda volebnej komisie kontroloval listiny od kandidátov až v deň konania volieb, nakoľko bol do toho času práceneschopný a až v deň konania volieb zistil nedostatky, čo oznámil na Okresný úrad Veľký Krtíš ako je uvedené v jeho liste. Z uvedeného vyplýva, že ani jeden z kandidátov nespĺňal zákonné požiadavky na starostu v zmysle platných právnych predpisov.“

II.

Právna úprava významná pre predbežné prerokovanie návrhu navrhovateľa

9. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 43 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom.

10. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocnenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocnenstve sa

musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

11. Konanie vo volebných veciach je upravené v desiatej hlave zákona o ústavnom súde, a to v § 156 a nasl. ustanovení zákona o ústavnom súde. Podľa § 156 účelom konania vo volebných veciach je napraviť prípadnú neústavnosť alebo nezákonnosť napadnutých volieb, a tým zabezpečiť slobodnú súťaž politických síl.

12. Podľa § 157 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy môžu podať: kandidát na funkciu v orgáne územnej samosprávy, ktorý nebol zvolený, ak získal aspoň 10 % platných hlasov.

13. Podľa § 158 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí okrem všeobecných náležitostí podľa § 43 obsahovať

a) vyjadrenie navrhovateľa o tom, či napáda voľby ako celok, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát podľa § 157 ods. 3 písm. a) môže napadnúť len voľby vo volebnom obvode, kde kandidoval,

b) údaje a dôkazy o tom, že je oprávneným navrhovateľom podľa § 157 okrem generálneho prokurátora,

c) vyjadrenie navrhovateľa o tom, či napáda neústavnosť volieb alebo nezákonnosť volieb alebo z oboch týchto dôvodov s uvedením právnych predpisov a ich ustanovení, ktoré boli podľa neho porušené,

d) dôvody, pre ktoré napáda neústavnosť alebo nezákonnosť volieb s označením dôkazov,

e) návrh rozhodnutia ústavného súdu podľa § 163 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) zákona o ústavnom súde.

14. Podľa § 159 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania vo volebných veciach možno podať do desiatich dní po vyhlásení výsledku volieb.

15. Podľa § 162 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodne o návrhu na začatie konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy o ústavnosti a zákonnosti volieb do 90 dní od doručenia návrhu.

16. Podľa § 163 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže a) vyhlásiť voľby za neplatné, b) zrušiť napadnutý výsledok volieb, c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený, d) návrhu na začatie konania nevyhovieť.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

17. Každý návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí obsahovať ustanovené náležitosti, aby mohol byť ústavným súdom meritórne prerokovaný. Táto požiadavka sa bez rozdielu vzťahuje na každý typ konania vrátane konania vo volebných veciach. Návrh, ktorý nemá všetky ustanovené náležitosti, nie je spôsobilý na meritórne prerokovanie ústavným súdom, pričom ústavný súd je oprávnený takýto návrh odmietnuť (m. m. PL. ÚS 32/2015).

18. Ústavný súd konštatuje, že návrh navrhovateľa ani po výzve ústavného súdu nespĺňa podstatnú náležitosť predpísanú zákonom o ústavnom súde podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože ani dodatočne nepredložil v stanovenej lehote splnomocnenie na svoje zastupovanie advokátom. Z tohto dôvodu ho ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

19. Obiter dictum ústavný súd konštatuje, že po vydaní osvedčenia o zvolení pre zvoleného starostu miestnou volebnou komisiou v súlade s § 191 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [REDACTED], ktorého bezúhonnosť navrhovateľ napadol na ústavnom súde, oznámil 30. októbra 2020 obecnému zastupiteľstvu a miestnej volebnej

komisii, že odmietol zložiť zákonom predpísaný sľub pre závažné nedostatky v procese registrácie oboch kandidátov na funkciu starostu, čo spôsobuje v zmysle § 13 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov zánik jeho mandátu a neplatnosť týchto volieb, a tým aj vypísanie nových volieb na funkciu starostu obce [REDAKOVANÉ] predsedom Národnej rady Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky